

Кривченко А.М.

здобувачка гр. МЕ-25

Грінка Т.І.

канд. екон. наук., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

МОЛОДЬ І ПІДПРИЄМНИЦТВО В ЕПОХУ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ

У сучасному світі стрімкий розвиток цифрових технологій та інноваційних рішень створює нову модель економіки — смарт-економіку. Її характерними рисами є цифровізація процесів, використання штучного інтелекту, автоматизація, мережеві комунікації та гнучкість бізнес-структур. Молодь, як найбільш динамічна частина суспільства, відіграє ключову роль у формуванні нових підприємницьких моделей, здатних забезпечити конкурентоспроможність національної економіки в глобальному середовищі.

Метою написання тез є дослідження ролі молоді в розвитку підприємництва в умовах становлення смарт-економіки, визначення особливостей молодіжного підприємництва та окреслення напрямів його підтримки в Україні.

Молодіжне підприємництво виступає важливим фактором інноваційного розвитку держави, адже саме молоде покоління має високий рівень цифрової грамотності, креативності та відкритості до нових технологій.

Науковці зазначають, що інноваційна активність молоді є рушійною силою для розвитку малого та середнього бізнесу, створення стартапів і впровадження цифрових сервісів у різні галузі економіки. 73% молоді в Україні хочуть мати власний бізнес і лише 19% – працювати за наймом. Більша частка української молоді прагне розвивати власну справу у сферах торгівля, ІТ електронна-комерція [5].

Молоді підприємці орієнтуються на інновації, самореалізацію та адаптивність. Серед бар'єрів — нестача стартового капіталу, низький рівень підприємницької освіти та високі ринкові ризики.

Саме смарт-економіка формує тип нового підприємця — «смарт-підприємця», який володіє цифровими навичками, аналітичним мисленням і вмінням працювати в мережевому середовищі.

Молодь активно використовує штучний інтелект, онлайн-маркетинг, блокчейн-технології, електронну комерцію, що дозволяє оптимізувати витрати та підвищувати ефективність бізнесу.

Смарт-економіка передбачає створення інтегрованих платформ, які поєднують освіту, науку, технології та підприємництво. Однією з найефективніших моделей є система «освіта – інновації – підприємництво», у межах якої університети виступають каталізаторами інноваційної діяльності. Зокрема, в Україні активно розвиваються стартап-інкубатори, технопарки, бізнес-хаби, що дозволяє молоді отримувати не лише теоретичні знання, а й практичний досвід.

Говорячи про напрями підтримки молодіжного підприємництва варто підкреслити, що для ефективного розвитку молодіжного бізнесу тільки у 2025 році вступила в силу Єдина державна програма підтримки молодих підприємців — грантова програма "єРобота".

У рамках цієї програми існує кілька напрямків, зокрема [1]:

- "Власна справа": мікрогранти до 250 тис. грн на старт бізнесу (з умовою створення робочих місць), які подаються через портал «Дія».

- Молодіжний грант: для молоді 18-25 років, грант до 150 тис. грн на старт бізнесу без обов'язкового створення робочих місць.

- Програма навчання: гранти на оплату освітніх послуг для молодих підприємців 18-35 років (з певними умовами, що стосуються ВПО, пошкодженого житла, проживання біля лінії фронту, інвалідності, членів домогосподарств тощо).

Крім державних, існують також міжнародні грантові програми, які можуть бути цікаві молодим підприємцям. Інформацію про них можна знайти на різноманітних інтернет ресурсах. Також, молодь може шукати підтримку на порталі Дія (основний інструмент для подання заявок на грант) та в Регіональному центрі зайнятості (надають консультації щодо подання заявок та розробки бізнес-планів). Важливим аспектом є пропозиція отримання пільгових кредитів для мікро- та малого бізнесу під 5%, 7% або 9% річних.

Отже, молодь у смарт-економіці виступає рушійною силою інноваційного розвитку. Вона формує нову культуру підприємництва, що базується на технологічності, соціальній відповідальності та креативності. Підтримка молодіжного підприємництва через державні, освітні та фінансові інструменти сприятиме сталому розвитку української економіки та інтеграції країни у глобальний цифровий простір.

Література:

1. Грант на власну справу. Державна служба зайнятості. 2025. Офіційний сайт URL: <https://www.dcz.gov.ua/people/micro>
2. Єршова Перспективи підготовки молоді до підприємницької діяльності у повоєнний час.2024.URL: file:///C:/Users/user/Downloads/PERSPEKTIVI_PIDGOTOVKI_MOLODI_DO_PIDPRIEMNICK_OI_DI.pdf
3. Капліна А. Молодіжне підприємництво як чинник розвитку економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (8). 2021. С. 29-33. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021>.
4. Куцмус Н.М., Макаренко О. М. Концепція «SMART-економіки»: виклики та перспективи для бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. Випуск # 67 / 2024 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4824>
5. Профспілка працівників освіти і науки України.29.08.23. Офіційний сайт. URL: <https://pon.org.ua/novyny/10520-73-molodi-v-ukraini-khochut-maty-vlasnyi-biznes-rezultaty-opytuvannia.html>
6. Черевко К.О. Молодіжне підприємництво в розрізі законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 6/2019. С.357-360. URL: http://lsej.org.ua/6_2019/87.pdf

Kropivna A.V.

Postgraduate student of group PT-24Mz
Central Ukrainian National Technical University,

Solonar L.M.

Vice President of the Kirovograd Regional Chamber of Commerce and Industry
Kropyvnytskyi, Ukraine

SMART TECHNOLOGIES AS A TOOL FOR ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF INTERACTION BETWEEN CHAMBERS OF COMMERCE AND ENTREPRENEURS

In the contemporary context of the digital economy, Chambers of Commerce and Industry (CCIs) act as intermediaries between the business community and governmental or international institutions, providing services aimed at supporting entrepreneurship, promoting exports, and resolving administrative matters. The integration of smart technologies – the Internet of Things (IoT), Artificial Intelligence (AI), cloud services, chatbots, and blockchain solutions – opens up new opportunities for improving the accessibility, speed, and quality of CCI services, which is particularly relevant for small and medium-sized enterprises (SMEs) [1].

The rapid development of digital platforms, the challenges of the pandemic, and the wartime conditions of recent years have underlined the necessity of digital transformation within institutions serving the business sector. The adoption of smart technologies in the operations of CCIs allows them to: reduce the time required to process entrepreneurs' requests; enhance access to